

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 43 0 K 217972 23 Kž
Zenica, 07.04.2023. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Kantonalni sud u Zenici, u vijeću sastavljenom od sudije Tešnjak Nermina, kao predsjednika vijeća, te sudija Maličbegović Enesa i Jukić Ismara, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Telalović Jele, u krivičnom predmetu protiv optuženih Polić Nedžada i Bušatlić Ilhana, zbog produženog krivičnog djela zloupotrebe položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 1. u vezi sa članom 55. KZ FBiH, povodom žalbe Kantonalnog tužilaštva Zenica broj: T04 0 KTKVŽ 0037273 23 od 23.01.2023. godine, izjavljene protiv presude Općinskog suda u Zenici, broj: 43 0 K 217972 22 K od 27.12.2022. godine, u sjednici vijeća održanoj dana, 07.04.2023. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Odbija se žalba Kantonalnog tužilaštva Zenica, kao neosnovana, te se potvrđuje presuda Općinskog suda u Zenici, broj: 43 0 K 217972 22 K od 27.12.2022. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Zenici, broj: 43 0 K 217972 22 K od 27.12.2022. godine optuženi Polić Nedžad i Bušatlić Ilhan su oslobođeni optužbe da su počinili produženo krivično djelo zloupotrebe položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 1. KZ FBiH, u vezi sa članom 55. istog Zakona, a na osnovu člana 299. tačka c) ZKP FBiH.

Na osnovu člana 298. tačka b) ZKP FBiH, prema optuženom Bušatlić Ilhanu odbijena je optužba da je počinio krivično djelo zloupotrebe položaja ili ovlaštenja iz člana 383. stav 1. KZ FBiH.

Prvostepenom presudom odlučeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava, a na osnovu člana 203. stav 1. KZ FBiH.

Protiv prvostepene presude Kantonalno tužilaštvo Zenica je izjavilo žalbu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, te člana 312. stav 2. ZKP FBiH, kao i zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

U odgovoru na žalbu braniteljica optuženog Polić Nedžada, Rešidović Jesenka, advokat iz Sarajeva je predložila da se žalba tužilaštva odbije kao neosnovana, jer je prvostepena presuda donesena na pravilnoj primjeni zakona.

Branioci optuženog Bušatlić Ilhana, Dautbegović Almin i Dautbegović Sanela, advokati iz Zenice, su također u odgovoru na žalbu predložili da se žalba tužilaštva odbije kao neosnovana, jer je prvostepeni sud pravilno primijenio odredbu člana 299. tačka c) ZKP FBiH, te što je dato jasno i argumentovano obrazloženje u vezi sa oslobađajućom presudom.

Ovaj sud je razmotrio žalbu Kantonalnog tužilaštva Zenica, izjavljenu protiv prvostepene presude, pa je nakon održane javne sjednice vijeća, dana 07.04.2023. godine, te uvida u cjelokupan krivični spis, odlučeno kao u izreci, a iz sljedećih razloga:

Tužilaštvo smatra da je prvostepena presuda zasnovana na bitnoj povredi odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, jer je presuda kontradiktorna i nije u skladu sa provedenim dokazima. Žalitelj ističe da je prvostepeni sud pogrešno utvrdio činjenično stanje, te pogrešno primijenio odredbu člana 299. tačka c) ZKP FBiH.

U žalbi se navodi da nije prihvatljivo obrazloženje prvostepenog suda, a kada je u pitanju oslobađajuća presuda, zbog čega je pobijana presuda donesena na bitnim povredama Krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH i stava 2. istog Zakona. Prvostepeni sud se nije mogao baviti pitanjem neustavnosti podzakonskih akata, a prvenstveno Statuta visokoškolske ustanove jer je to u nadležnosti Ustavnog suda. Nesporo je da je Ustavni sud Bosne i Hercegovine donio odluku broj: U-9/22 od 26.05.2022. godine, kojom je utvrdio da član 44. Zakona o visokom obrazovanju ZE-DO kantona nije u skladu sa članom I/2 Ustava BiH i članom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH, te da je Odlukom naloženo Skupštini ZE-DO kantona da u roku od 6 mjeseci od dana objavljivanja Odluke u Službenom glasniku BiH, usaglasi član 44. Zakona o visokom obrazovanju sa članom I/2 Ustava Bosne i Hercegovine i članom 12. Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

Naprijed navedenom Odlukom nisu stavljeni podzakonski akti Univerziteta u Zenici van snage, zbog čega prvostepeni sud nije mogao, temeljem Odluke Ustavnog suda BiH, te isključenjem podzakonskih akata kao neustavnim, osloboditi Polić Nedžada i Bušatlić Ilhana od optužbe.

Tužilaštvo je prednjim žalbenim prigovorom opravdano ukazalo da se prvostepeni sud nije trebao baviti Odlukom Ustavnog suda BiH, broj: U-9/22 od 26.05.2022. godine, te Statut Univerziteta u Zenici dovoditi u kontekst člana 44. Zakona o visokom obrazovanju ZE-DO kantona, jer pitanje neustavnosti pravnih akata rješava Ustavni sud, a ne redovni sudovi.

Međutim, bez obzira na prednji propust prvostepenog suda, pobijana presuda se ne može smatrati kontradiktornom i nerazumljivom, niti da je donesena na bitnim povredama, jer preostala dva razloga na osnovu kojih je donesena pobijana presuda, opravdavaju primjenu člana 299. tačka c) ZKP FBiH.

Tužilaštvo pobija prvostepenu presudu i u odnosu na obrazloženje prvostepenog suda kada je u pitanju radnja izvršenja optuženih, te posljedica počinjenih krivičnog djela.

Prema tužilaštvu, radnje optuženih ulaze u obilježja krivičnog djela iz člana 383. stav 1. KZ FBiH i njihova odgovornost se ne može prebacivati na kolektivni organ koji je donio Prijedloge odluka o zahtjevu nastavnika Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Zenici za dodatni angažman, kao i Odluke Senata. To što su Senat i Naučno nastavno vijeće donijeli odluke, ne isključuje krivičnu odgovornost optuženih Polić Nedžada i Bušatlić Ilhana u radnjama koje su oni preduzeli, a pri izvršenju krivičnog djela za koje se terete.

U žalbi se navodi da se kao posljedica izvršenja krivičnog djela ne može smatrati „oštećenje“ nastavnog procesa, već isključivo sticanje koristi B. A.. Pored toga, u žalbi se navodi da prvostepeni sud prvostepenu presudu ne može braniti time što u konkretnom predmetu nije došlo do povrede interesa službe, jer se posljedica izvršenja krivičnih djela ne zasniva na „oštećenju“ nastavnog procesa već na pribavljanju koristi B.A..

U žalbi se interpretiraju iskazi svjedoka I. E., D.J., A.M. i R.A., te se navode određeni materijalni dokazi, jer tužilaštvo smatra da je dokazalo izvršenje krivičnih djela od strane optuženih. B. A. nije mogao retroaktivno dobiti Odluke o dodatnom angažovanju u drugoj visokoškolskoj ustanovi, zbog čega su optuženi omogućili sticanje koristi B. A..

Ispitujući prvostepenu presudu, a povodom naprijed navedenih žalbenih prigovora, nalazimo da prvostepeni sud nije načinio bitne povrede odredaba krivičnog postupka, na koje se poziva tužilaštvo, te da nije pogrešno utvrdio činjenično stanje. Prvostepeni sud je detaljno obrazložio zbog čega se optuženi Polić Nedžad i Bušatlić Ilhan ne mogu oglasiti krivim, a kada su u pitanju radnje koje su optuženi preduzeli u konkretnim situacijama, te kada su u pitanju posljedice njihovih radnji.

Pravilan je zaključak da optuženi ne mogu snositi krivičnu odgovornost za odluke koje su donesene od strane Naučno-nastavnog vijeća, te Senata Univerziteta u Zenici, jer se donošenjem odluka od strane tih organa, dovodi u pitanje vinost optuženih lica.

Optuženom Polić Nedžadu se stavlja na teret da je u tri navrata uvrstio u prijedlog dnevnog reda sjednica Naučno-nastavnog vijeća donošenje Prijedloga odluke za dodatni angažman B. A., jer je bio svjestan da je zahtjev podnesen retroaktivno i suprotno odredbi člana 3. stav 1. i 2. Pravilnika o dodatnom radnom angažovanju nastavnika i saradnika Univerziteta u Zenici na drugoj visokoškolskoj ustanovi ili kod drugog pravnog lica, a što je prihvaćeno od strane Naučno-nastavnog vijeća, te dalje dostavljeno Senatu Univerziteta radi donošenja odluke o dodatnom angažovanju nastavnika.

Dakle, optuženom Polić Nedžadu, kao radnja izvršenja krivičnog djela stavlja se na teret uvrštavanje zahtjeva za dodatni angažman B. A. na dnevni red Naučno-nastavnog vijeća, te potpisivanje Prijedloga Naučno-nastavnog vijeća koji su dalje dostavljeni Senatu Univerziteta u Zenici, a za zahtjeve B.A. koji su retroaktivni.

Pregledom materijalnih dokaza, a koji se odnose na sve tri radnje, a posebno zapisnika sa sjednica Naučno-nastavnog vijeća vidi se da optuženi Polić Nedžad, osim stavljanja zahtjeva na dnevni red, te u konačnici potpisivanja Prijedloga, nije preduzeo nijednu drugu radnju, a vezano za pomenuti zahtjev na sjednicama Naučno-nastavnog vijeća. Nije bio izvjestilac po tim tačkama dnevnog reda i nije nijednom radnjom doveo u zabludu Naučno-nastavno vijeće, a na drugoj strani, članovi Naučno-nastavnog vijeća u materijalima za sjednicu imali su cjelokupan materijal, a vezano za te tačke dnevnog reda. Naučno-nastavno vijeće je donijelo Odluke da se prijedlozi za dodatni angažman B. A. dostave Senatu Univerziteta i te odluke u potpunosti dovode u pitanje umišljaj optuženog Polić Nedžada.

Dakle, sama radnja stavljanja na dnevni red određenog zahtjeva ili prijedloga ne ulazi u red protupravnosti, a posebno kada se ima u vidu definicija odredbe člana 3. stav 1. i 2. Pravilnika o dodatnom radnom angažovanju.

Odredbom člana 3. stav 1. Pravilnika o dodatnom radnom angažovanju propisano je da zahtjev za odobrenje dodatnog radnog angažovanja u drugoj visokoškolskoj ustanovi, zaposlenik podnosi Naučno-nastavnom vijeću fakulteta, odnosno Naučnom vijeću Instituta, putem kojeg je biran u određeno naučno-nastavno ili istraživačko zvanje.

Odredbom člana 3. stav 2. Pravilnika propisano je da se zahtjev iz naprijed navedenog stava podnosi najkasnije do 30. septembra za zimski semestar, a najkasnije do 31. januara za ljetni semestar, odnosno do 30. septembra za akademsku godinu, a izuzetno zahtjev se može podnijeti i u toku semestra.

Dio naprijed navedene odredbe, a koji se odnosi na izuzetno podnošenje zahtjeva, direktno utiče na umišljaj optuženih i njihovu protupravnost u izvršenju krivičnih djela.

Tužilaštvo smatra da naprijed navedeni izuzetak ne obuhvata retroaktivno rješavanje zahtjeva. Međutim, činjenica da se ova odredba može i drugačije tumačiti, direktno utiče na odgovornost optuženih lica.

Uzimajući u obzir učešće optuženih pri radnjama izvršenja krivičnih djela, činjenicu da su Odluke donijeli Naučno-nastavničko vijeće i Senat, a ne isključivo optuženi, te uzimajući u obzir odredbu člana 3. stav 2. Pravilnika i mogućnost različitog tumačenja, ovaj sud smatra da je prvostepeni sud logično i pravilno zaključio da se optuženi na bazi činjeničnog optuženja, te provedenih dokaza ne mogu oglasiti krivim za predmetno krivično djelo.

Kada je u pitanju obrazloženje u odnosu na drugooptuženog Bušatlić Ilhana, ono je u direktnoj povezanosti sa obrazloženjem koje se odnosi na prvooptuženog Polić Nedžada.

Dakle, prvostepeni sud je pravilno zaključio da je upitna odgovornost optuženih, a posebno što su Naučno-nastavničko vijeće i Senat odobrili dodatni angažman B.A..

Pravilan je zaključak prvostepenog suda i kada je u pitanju posljedica predmetnog krivičnog djela, a kada su u pitanju interesi i zadaci službe. U konkretnom predmetu tužilaštvo smatra da je posljedica predmetnog krivičnog djela omogućavanje koristi B.A.. Međutim, pregledom odredbe člana 2. i 3. Pravilnika o dodatnom radnom angažovanju nastavnika i saradnika Univerziteta u Zenici na drugoj visokoškolskoj ustanovi ili kod drugog pravnog lica, vidi se koji su to uslovi i kakav je postupak dodatnog radnog angažovanja.

Odredbom člana 2. stav 1. Pravilnika, između ostalog, propisano je da se dodatno radno angažovanje nastavniku može omogućiti, ako SE između ostalog ne remeti rad na Univerzitetu.

Član 3. stav 2. Pravilnika definiše određene rokove za podnošenje zahtjeva, a kada je u pitanju zimski, odnosno ljetni semestar ili akademska godina, a cilj ove odredbe upravo jeste da se ne remeti rad na Univerzitetu.

Očigledno je da u konkretnom predmetu odluke o dodatnom angažovanju B.A. nisu poremetile rad na Univerzitetu, zbog čega donošenje tih odluka ne šteti pravilnom funkcionisanju nastave na Univerzitetu Zenica.

Kada je u pitanju korist za optuženog B. A., ona se ne može direktno vezati za povredu člana 3. stav 2. Pravilnika, jer se ova odredba isključivo odnosi na moguću štetu po nastavno-naučni proces na Univerzitetu u Zenici, a ne direktno na korist koju bi imao nastavnik pri dodatnom angažovanju.

Dakle, ispravan je zaključak prvostepenog suda, a kada je u pitanju dokazivanje radnji izvršenja krivičnog djela od strane optuženih kao i nastale posljedice, zbog čega ovaj sud nije imao nikakvu dilemu da žalbu tužilaštva odbije kao neosnovanu, te da potvrdi prvostepenu presudu.

Uzimajući naprijed navedeno u obzir odlučeno je kao u izreci a shodno članu 328. ZKP-a FBiH.

Zapisničar

Telalović Jela

Predsjednik vijeća

Nermin Tešnjak, s.r.